

PRESSENAEVNET

Årsberetning 2004

PRESSENAEVNET

Årsberetning 2004

Udgivet af Pressenævnet, København, april 2005
Layout: KONTRAST design 3333 9656
Tryk: Fihl-Jensens Bogtrykkeri/offset
Konsulent: IT- og Telestyrelsen
ISBN-nr: 87-988018-21
ISSN-nr: 0908-679X

PRESSENAVNETS ÅRSBERETNING 2004

I henhold til medieansvarslovens § 51 afgiver Pressenævnet herved årsberetning til justitsministeren. Årsberetningen offentliggøres.

Indhold:

A: Nævnets virke, s.

1. Sagsantal og sagsbehandlingstid, s. 4
2. Internationale kontakter, s. 4
 - 2.1. Nordisk Pressenævnsmøde, s. 4
 - 2.2. Fælleseuropæisk møde, s. 5

B: Nævnets medlemmer og sekretariat, s. 6

C: Statistik, s. 8-18

D: Nævnets praksis, s. 19

1. Principielle spørgsmål, s. 19
 - 1.1. Oversættelse af offentliggørelser på fremmedsprog, s. 19
 - 1.2. Elektroniske debatfora, s. 19
 - 1.3. Mediernes anvendelse af "appetitvækkere" i læserbrevsdebatten, s. 20
 - 1.4. Tv-mediernes brug af tidligere optagelser i ny udsendelse, s. 20
 - 1.5. Interviews med mindreårige, s. 21
 - 1.6. Offentliggørelse i tv/radio af samtale optaget på bånd, s. 21
 - 1.7. Mediernes efterfølgende berigtigelse/beklagelse, s. 22
 - 1.8. Register for emner omtalt i årsberetningerne 1993-2004, s. 23
2. Resumé af væsentlige konkrete sager, s. 27
 - 2.1. Sager om tilsidesættelse af god presseskik, s. 27
 - 2.2. Sager om genmæle, s. 32

Bilag:

Vejledende regler for god presseskik, s. 35

A. NÆVNETS VIRKE

1. Sagsantal og sagsbehandlingstid

I de første tre kvartaler af 2004 fortsatte den kraftigt stigende tendens i klageantallet, som måtte konstateres i 2003. I fjerde kvartal faldt sagsantallet imidlertid igen til det niveau, der var sædvanligt før 2003, og det samlede antal klager, som nævnet modtog i 2004, var 146 mod 163 i 2003, hvilket svarer til et fald på 10 %.

Det store antal verserende sager ved årets begyndelse og det store antal indkomne sager i de første tre kvartaler gav selvsagt et betydeligt arbejdspress. Det faldt sammen med, at der i foråret 2004 skete udskiftning af en medarbejder i sekretariatet. Den samlede effekt var desværre, at sagsbehandlingstiden steg til et uacceptabelt niveau og i hele året har været gennemsnitligt 104 dage. Det er nævnets mål, at sagsbehandlingstiden så hurtigt som muligt skal ned på niveauet for 2002 og 2003, hvor den gennemsnitlige sagsbehandlingstid var henholdsvis 67 og 73 dage.

I 2004 blev der truffet afgørelse i 146 sager. 33 klager blev afvist af formanden, hovedsageligt fordi klageren havde klaget for sent eller manglede retlig interesse, eller fordi klagerne var åbenbart grundløse. I 82 af de 113 sager, der blev realitetsbehandlet, fik mediet i det hele medhold. I 31 sager fik klageren helt eller delvist medhold, og i 23 sager blev det pålagt mediet at offentliggøre kendelsen.

I 6 sager blev der afgivet dissens. Disse er alle refereret nedenfor under kapitel D.

2. Internationale kontakter

2.1. Nordisk Pressenævnsmøde

Pressenævnet deltog den 9.-10. september 2004 i det nordiske pressenævnsmøde i Finland. I mødet deltog repræsentanter for Opinionsnämnden i Finland, Norsk Presseforbund og Pressens Faglige Utvalg, Norge, Allmänhetens Pressombudsman og Pressens Opinionsnämnd, Sverige, Det grønlandske Pressenævn samt medlemmer af Pressenævnet.

På mødet blev det blandt andet drøftet, hvorledes nævnene behandler klager over offentliggørelser på fremmedsprog.

Herudover var der en drøftelse af mediernes offentliggørelse af billeder af personer med baggrund i Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols afgørelse i Prinsesse Caroline-sagen. I sagen klagede Prinsesse Caroline af Monaco over, at de tyske domstole ikke havde nedlagt fagedforbud mod de tyske mediers offentliggørelse af billeder af hendes privatliv. Domstolen konkluderede, at pressens yringsfrihed måtte vige for klagerens ret til respekt for sit privatliv. Billederne vedrørte ikke hendes udførelse af officielle opgaver for staten Monaco, og offentliggørelsen var ikke sket som led i en debat af offentlig interesse, men alene for at tilfredsstille læsernes nysgerrighed. De tyske domstoles afvisning af at nedlægge fagedforbud krænkede derfor artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention om retten til respekt for privat- og familieliv.

På dagsordenen var endvidere et indlæg fra formanden for det danske pressenævn om pressenævnenes virksomhed og mediernes ret til yringsfrihed efter artikel 10 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Under debatten var der enighed om, at nævnene skal inddrage principperne i artikel 10, når de træffer afgørelse i klagesager.

Repræsentanterne for nævnene oplyste, at det rent faktisk også skete, men som oftest uden at der i afgørelserne udtrykkeligt blev henvist til menneskerettighedskonventionen.

2.2. Fælleseuropæisk møde

Pressenævnet deltog den 7.-8. oktober 2004 i møde på Cypren i Alliance of Independent Press Councils of Europe (AIPCE), der er et forum for europæiske pressenævn. På mødet oplyste landene kort om udviklings- tendenser inden for det presseretlige område.

Ian Mayes berettede om sit arbejde som "Læsernes Redaktør" på The Guardian. Han oplyste blandt andet, at han er helt uafhængig af den ansvarshavende redaktør, og at han kun kan afskediges af bladets aktionærer. Han administrerer rettelsesspalterne, men skriver også selvstændige indlæg i bladet, f.eks. om hvorvidt bladet burde have undladt at bringe bestemte billeder. Der var herefter en drøftelse af "Læsernes Redaktør" som institution.

Herudover var der blandt andet en diskussion om, hvorvidt pressenævnene – ud over at fungere som klageorganer – burde være mere "udadvendte" og f.eks. advare om tiltag på medieområdet, der har til formål at begrænse ytringsfriheden. Der var enighed om, at et pressenævns funktion alene bør være at fungere som klageorgan i forhold til personer, virksomheder m.v., der føler sig krænkede i medierne. Prinsesse Caroline-sagen blev ligeledes drøftet.

Der var endvidere en drøftelse af betydningen af, at pressenævn oprettes eller anerkendes ved lov. Pressenævnene i Europa er med enkelte undtagelser oprettet på frivillig basis af medierne selv. Det fremgik klart af diskussionen, at en række lande ser et problem i "statslige" pressenævn. Man er bekymret over, at staten via et pressenævn kan medvirke til en begrænsning i mediernes ytringsfrihed, og man mener ikke, at der – som ved private pressenævn – er den samme sikkerhed for, at et "statsligt" pressenævn kan virke uafhængigt. Repræsentanten for det danske pressenævn bemærkede, at landenes skepsis over for "statslige" pressenævn ikke var berettiget i forhold til et land som Danmark på grund af landets lange demokratiske tradition.

Endelig blev det drøftet, hvorvidt AIPCE burde ændres til et forum for pressenævn fra hele verdenen (AIPCW). Der var enighed om, at de problemstillinger, der behandles i de europæiske pressenævn, i mange tilfælde ligger langt fra dem, der behandles i andre nævn rundt om i verdenen. Holdningen var derfor, at man burde bibeholde AIPCE som et forum for europæiske pressenævn, men at repræsentanter for andre pressenævn – og for lande uden pressenævn – var velkomne til at overvære eller deltage i møderne.

B. NÆVNETS MEDLEMMER OG SEKRETARIAT

Efter medieansvarslovens § 41 består Pressenævnet af en formand, en næstformand og 6 andre medlemmer. Alle 8 medlemmer har en stedfortræder.

Medlemmerne beskikkes af justitsministeren. Formanden og næstformanden, der skal være jurister, beskikkes efter udtalelse fra Højesterets præsident. 2 medlemmer beskikkes efter udtalelse fra Dansk Journalistforbund, og 2 medlemmer beskikkes til at repræsentere de redaktionelle ledelser i den trykte presse og radio og fjernsyn efter udtalelse fra disse. Endelig beskikkes 2 medlemmer som offentlighedens repræsentanter efter udtalelse fra Dansk Folkeoplysnings Samråd.

Stedfortræderne beskikkes efter de samme regler.

Pressenævnet har følgende sammensætning:

Formandskab:

Formand: Højesteretsdommer Niels Grubbe
Stedfortræder: Højesteretsdommer Lene Pagter Kristensen
Næstformand: Advokat Axel Kierkegaard
Stedfortræder: Advokat Jesper Rothe

Journalister:

Medlem: Journalist Lene Sarup, Fyens Stiftstidende
Stedfortræder: Pressefotograf Lars Lindskov
Medlem: Journalist Kaare R. Skou, TV 2
Stedfortræder: Journalist Ulrik Holmstrup, tvDOKfilm

Redaktører:

Medlem: Chefredaktør Bo Maltesen, Politiken
Stedfortræder: Chefredaktør David Trads, Information (indtil den 22. oktober 2004)
Stedfortræder: Chefredaktør Michael Ulveman, Dagbladenes Bureau (fra den 22. oktober 2004)
Medlem: Souschef Lotte Mejlhede, TV 2 Nyhederne
Stedfortræder: Afdelingschef Finn Rowold, Danmarks Radio

Repræsentanter for offentligheden:

Medlem: Skoleleder Kirsten Dyregaard, LOF Ballerup
Stedfortræder: Afdelingsleder Leif Max Hansen, AOF
Medlem: Forretningsfører Ole Askvig, AOF
Stedfortræder: Direktør Inge Vinther, FOF

Ved nævnets behandling af en konkret sag medvirker i henhold til medieansvarslovens § 42 en formand eller næstformand samt en redaktør, en journalist og en repræsentant for offentligheden.

Der har i 2004 været afholdt 12 møder til behandling af konkrete sager. Endvidere har der været afholdt 2 plenarmøder.

Efter medieansvarslovens § 52, stk. 2, bistås nævnet af et sekretariat.

Sekretariatet har i året bestået af fuldmægtig Henrik Riis Andreasen og kontorfuldmægtig Sanne Winther, der den 22. marts 2004 afløste Agnethe Skovbye Nissen. Den 7. februar 2005 blev fuldmægtig Henrik Riis Andreasen afløst af fuldmægtig Anna Noer.

Pressenævnets adresse:

Borgergade 28, 3.

1300 København K

Tlf.: 33155564

Fax: 33158464

Internet: www.pressenaevnet.dk

E-mail: sekr@pressenaevnet.dk

Åbningstid: mandag-fredag 9-12 og 13-15

C. STATISTIK

Pressenævnet har i lighed med de tidligere år opgjort antallet af konkrete sager fordelt efter sager afgjort ved kendelse i nævnet, sager afvist af formanden og sager, der enten er hævet af klageren eller henlagt af sekretariatet.

	1992	1993	1994	1995
1. Registrerede konkrete sager	99	100	125	143
2. Sager afgjort ved kendelse i nævnet	71	76	103	117
A. Heraf sager om presseetik	42	59	65	70
Heraf sager optaget af egen drift	-	-	-	-
B. Heraf sager om genmæle	24	5	9	11
C. Heraf sager om både presseetik og genmæle	5	12	24	28
D. Heraf begæringer om genoptagelse	-	-	6	8
3. Sager afvist ved formandens kendelse	5	3	11	10
A. På grund af manglende retlig interesse	4	3	4	3
B. På grund af nævnets manglende kompetence	1	-	2	2
C. På grund af fristoverskridelse	-	-	3	5
D. På grund af manglende partsstatus	-	-	2 ⁽¹⁾	-
E. Klagerne åbenbart grundløse	-	-	-	-
F. Begæringer om genoptagelse	-	-	-	-
4. Sager hævet af klageren	6	4	7	5
5. Sager henlagt af sekretariatet	17	17	4	11
A. Heraf efter klagerens undladelse af at besvare sekretariatets anmodning om yderligere oplysninger	9	6	-	3
B. Henvist til rette klagemyndighed	2	4	1	2
C. Henlagt af andre grunde	7	7	3	6
Sager, hvor klagen blev taget helt eller delvist til følge	26	24	29	35
1. I sager om presseetik	22	22	24	21
2. I sager om genmæle	5	3	7	14
3. Pålæg om offentliggørelse	13	22	27	25

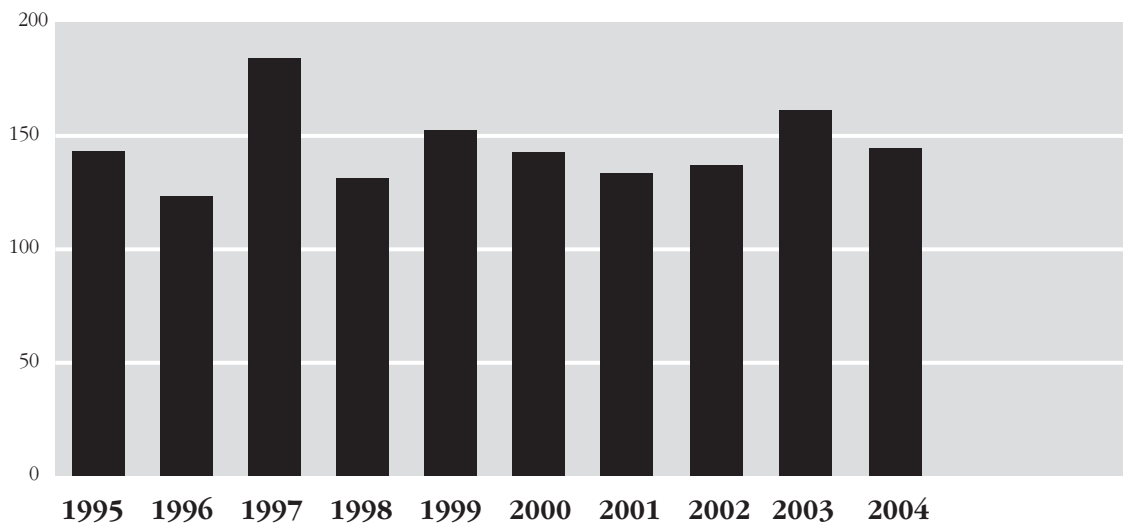
⁽¹⁾ Afsagt af nævnet

⁽²⁾ Tallene for 2003 vedrører de sager, der indkommet og afgjort i 2003, og tallene kan derfor ikke umiddelbart – med undtagelse af antallet af registrerede sager – sammenlignes med tidligere år.

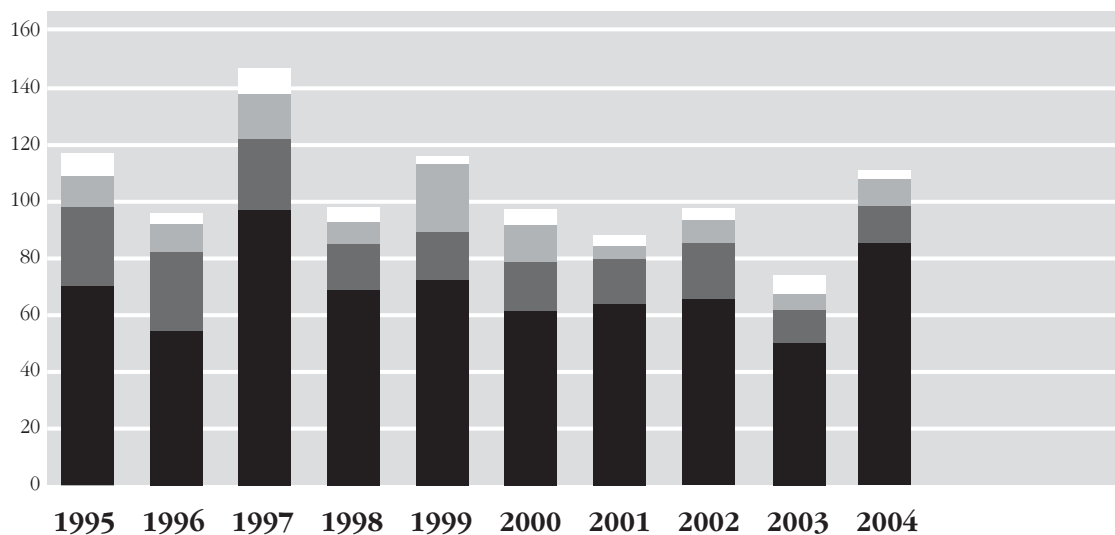
På side 12-14 er der som tidligere anført statistikker for de enkelte medier for henholdsvis klager over presseetik og klager over genmæle. Det bemærkes, at sager, der både vedrører presseetik og genmæle, er anført begge steder.

1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003 ⁽²⁾	2004
123	184	131	151	143	132	134	163	146
96	147	98	118	97	88	99	76	113
53	97	69	72	61	64	66	51	84
-	7	-	-	-	-	-	-	-
10	16	8	16	14	2	8	6	11
29	25	16	26	17	19	23	11	15
4	9	5	3	5	3	2	8	3
16	31	28	29	37	40	29	41	33
6	11	5	10	11	12	9	10	10
4	5	2	4	5	7	4	9	5
3	9	17	10	14	8	14	19	12
-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	2	1	5	5	10	2	2	4
-	4	3	-	2	3	-	1	2
8	4	2	3	8	3	5	3	8
3	2	3	1	1	1	1	2	-
3	-	2	-	1	-	1	-	-
-	2	1	1	-	-	-	1	-
-	-	-	-	-	1	-	1	-
27	28	40	33	27	38	47	26	31
22	27	36	28	23	33	44	23	29
8	3	6	6	5	5	8	3	4
25	20	30	30	18	26	40	20	23

ANTAL SAGER*

REALITETSKENDELSE FORDELT PÅ SAGSTYPE*

□ Begæring om genoptagelse

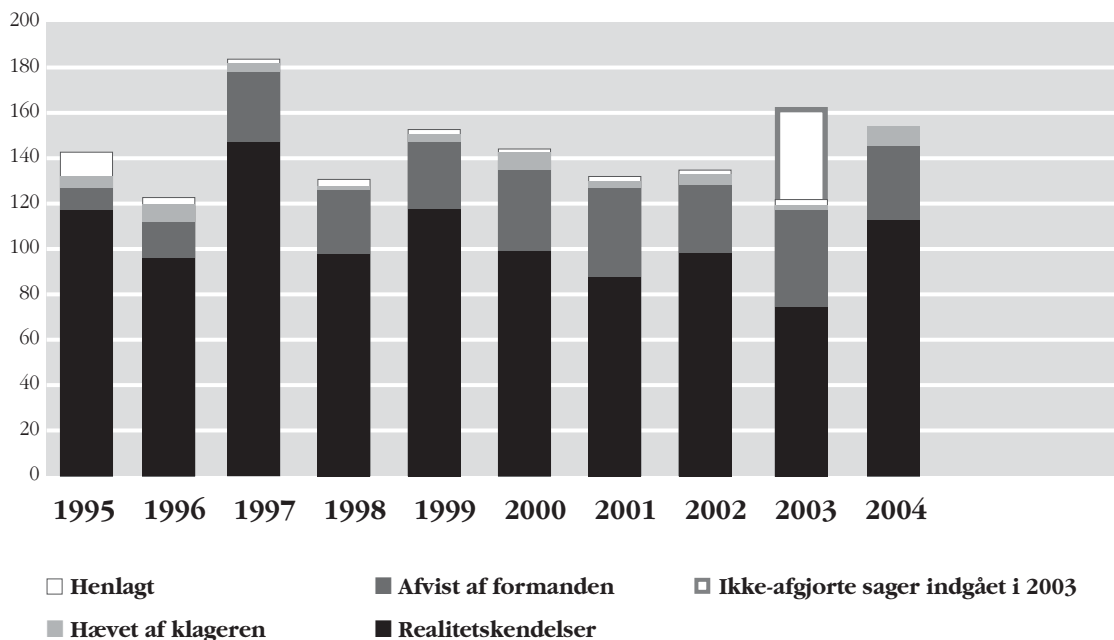
■ Sager om både presseetik og genmæle

■ Sager om genmæle

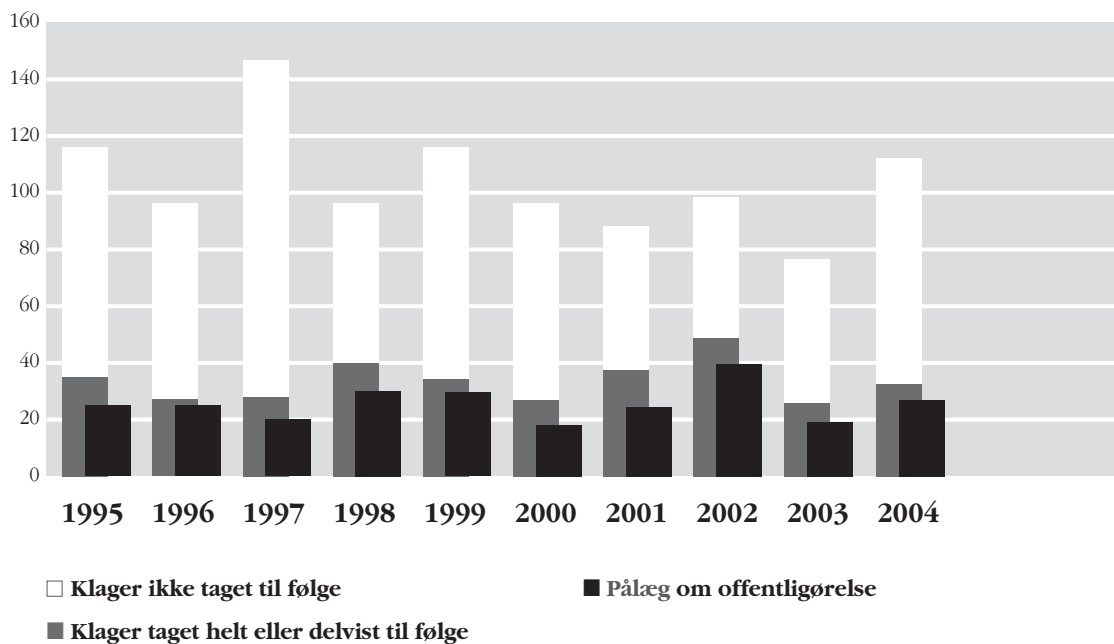
■ Sager om presseetik

*Tallene fra før 1995 fremgår af tidligere årsberetninger.

SAGSFORDELING EFTER AFGØRELSESMÅDE*

RESULTAT AF REALITETSKENDELSER*

KENDELSER OM PRESSEETIK AFSAGT I 2004

Massemedie	Klagen taget til følge			Klagen ikke taget til følge	Total
	Helt	Delvis	I alt		
Berlingske Tidende	-	-	-	1	1
B.T.	2	1	3	2	5
Dagbladet Holstebro/Struer	-	-	-	1	1
Ekstra Bladet	-	4	4	6	10
Fyens Stiftstidende	1	-	1	2	3
Fyns Amts Avis	1	-	1	2	3
Helsingør Dagblad	-	1	1	1	2
Information	-	-	-	1	1
JydskeVestkysten	1	1	2	4	6
Jyllands-Posten	-	1	1	3	4
Nordjydske Stiftstidende	-	-	-	4	4
Næstved Tidende	-	-	-	1	1
Politiken	1	-	1	2	3
Sjællands Tidende	-	-	-	1	1
Urban	-	-	-	1	1
Vejle Amts Folkeblad	-	1	1	1	2
Viborg Stifts Folkeblad	-	2	2	2	4
Århus Stiftstidende	-	-	-	2	2
Dagblade i alt	6	11	17	36	53
Danmarks Radio	-	2	2	6	8
Ekstra Bladets internetavis	-	2	2	-	2
Fyens Stiftstidendes internetavis	-	-	-	1	1
Internetmediet Borgerdebat.dk	-	-	-	2	2
Internetmediet Kafka.dk	-	-	-	1	1
Radio Rosa	-	1	1	-	1
Sygeplejerskens internetside	-	-	-	1	1
TV 2	-	2	2	3	5
TV 2's internetside	-	-	-	1	1
TV 2/Lorry	-	-	-	1	1
TV 2/Nord	-	-	-	1	1
TV 2/Øst	-	-	-	2	2
TV 2/Østjylland	-	-	-	1	1
TV-Link	-	-	-	1	1
Elektroniske medier i alt	-	7	7	22	29

Massemedie

	Klagen taget til følge			Klagen ikke taget til følge	Total
	Helt	Delvis	I alt		
Bagsværd/Søborg Bladet	-	-	-	1	1
Brønshøj Posten	-	-	-	1	1
Uge-Avisen, Karup	-	1	1	-	1
Vestegnen	-	-	-	1	1
Distriktsblade i alt	-	1	1	3	4
Ude og Hjemme	-	3	3	3	6
Ugeblade, magasiner o.l. i alt	-	3	3	3	6
Beboerbladet Langebjergparken	-	1	1	1	2
Fagbladet Journalisten	-	-	-	1	1
Kattemagasinet	-	-	-	1	1
Latbil Magasinet	-	-	-	1	1
Socialpædagogen	-	-	-	1	1
Sygeplejersken	-	-	-	1	1
Tidsskrifter i alt	-	1	1	6	7
Massemedier i alt	6	23	29	70	99

KENDELSER OM GENMÆLE AFSAGT I 2004

Massemedie	Anmodning om genmæle taget til følge			Anmodningen ikke taget til følge	Total
	Helt	Delvis	I alt		
Amager Bladet	-	-	-	1	1
Berlingske Tidende	-	-	-	2	2
B.T.	1	1	2	1	3
Ekstra Bladet	-	1	1	1	2
JydskeVestkysten	-	-	-	2	2
Jyllands-Posten	-	-	-	2	2
Nordjyske Stiftstidende	-	-	-	1	1
Politiken	1	-	1	-	1
Dagblade i alt	2	2	4	10	14
Danmarks Radio	-	-	-	4	4
TV 2	-	-	-	4	4
TV 2's internetside	-	-	-	1	1
TV 2/Nord	-	-	-	1	1
TV 2/Østjylland	-	-	-	2	2
Elektroniske medier i alt	-	-	-	12	12
Massemedier i alt	2	2	4	22	26

AFSAGTE FORMALITETSKENDELSER, HÆVEDE OG HENLAGTE SAGER 2004

Massemedie	Formalitetsskendelse	Henlagt	Hævet	I alt
Berlingske Tidende	1	-	1	2
Ekstra Bladet	5	-	2	7
Flensborg Avis	1	-	-	1
Fredericia Dagblad	1	-	-	1
Helsingør Dagblad	1	-	-	1
Holbæk Amts Venstreblad	1	-	-	1
JydskeVestkysten	1	-	-	1
Jyllands-Posten	1	-	-	1
Nordjyske Stiftstidende	1	-	-	1
Politiken	1	-	-	1
Sjællands Tidende	1	-	-	1
Urban	1	-	-	1
Viborg Stifts Folkeblad	1	-	1	2
Dagblade i alt	17	-	4	21
Netavisen Brønshøj-Husum.dk	1	-	-	1
Danmarks Radio	4	-	2	6
Berlingske Tidendes internetavis	1	-	-	1
Internetmediet Onside.dk	1	-	-	1
Radio Frederiksberg Journalen	1	-	-	1
TV 2	-	-	1	1
TV 2/Nord	1	-	-	1
TV 2/Øst	1	-	-	1
TV 3	1	-	-	1
Elektroniske medier i alt	11	-	3	14
Lastbil Magasinets internetside	1	-	-	1
Ugeblade, magasiner o.l. i alt	1	-	-	1
Beboerbladet Langebjergparken	2	-	-	2
Landbrugsfunktionæren	1	-	-	1
Møllen	1	-	-	1
Hunden	-	-	1	1
Tidsskrifter i alt	4	-	1	5
Massemedier i alt	33	-	8	41

SAGSBEHANDLINGSTID

Statistikken over nævnets sagsbehandlingstid omfatter kun sager, hvor der er truffet realitetsafgørelse i nævnet. Genoptagelsesbegæringer, afvisninger og hævdede og henlagte sager indgår således ikke i statistikken.

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
30 dage eller mindre	11	8	23	18	17	3	2	7	5	3
31 - 40 dage	18	13	26	24	21	6	1	7	7	5
41 - 50 dage	17	18	30	30	30	10	5	15	4	9
51 - 60 dage	22	17	22	7	17	8	4	22	11	9
61 - 70 dage	7	9	18	11	11	15	7	11	14	4
71 - 80 dage	9	19	5	3	7	12	6	12	7	11
81 - 90 dage	7	4	3	-	6	8	4	6	2	8
91 - 100 dage	7	3	4	-	5	4	8	5	1	4
Mere end 100 dage	11	1	1	-	1	26	48	12	17	60
I alt	109	92	132	93	115	92	85	97	68	113
Gennemsnit i dage	-	57	49	43	51	85	118	67	73	104

For så vidt angår Pressenævnets sagsbehandlingstid i 2001 bemærkes det, at stigningen i forhold til tidligere år hænger sammen med sygdom i sekretariatet i slutningen af 2000 og starten af 2001. Som det ses, er sagsbehandlingstiden i 2002 væsentlig nedbragt i forhold til året før.

Det bemærkes, at sagsbehandlingstiden for 2003 relaterer sig til de sager, som nævnet har truffet afgørelse i i 2003, og ikke – som de tidligere år – til de klager, der er indgivet til nævnet det pågældende år.

STATISTIK OVER KLAGERNES BAGGRUND

Pressenævnet har i 2004 afsagt kendelse i 113 klagesager, mens 33 sager er afvist af formanden på grund af formalia. 3 af de sager, hvori der blev afsagt realitetskendelse, vedrørte anmodninger om genoptagelse af tidligere afgjorte sager. Der er således truffet realitetsafgørelse i 110 sager, når der bortses fra genoptagelsesbegæringerne.

Nedenfor anføres i skematisk form en oversigt over sagerne fordelt efter, om klageren er privatperson eller organisation, firma m.v., og efter, om klageren er repræsenteret af advokat.

	Hævet/ henlagt	Formalitäts- afgørelse	Realitetsafgørelse			I alt
			Taget til følge	Delvis taget til følge	Ikke taget til følge	
Privat	2	26 ⁽¹⁾	2	15 ⁽²⁾	42 ⁽³⁾	86
Privat v. advokat	2	-	3	3	12	20
Organisation, firma m.v.	2	4 ⁽²⁾	1	3	21 ⁽⁴⁾	31
Organisation, firma m.v. v. advokat	2	3	1	3	7	15
I alt	8	33	7	24	82	154

⁽¹⁾ Heraf 1 genoptagelsesbegæring

⁽²⁾ Heraf 1 genoptagelsesbegæring

⁽³⁾ Heraf 2 genoptagelsesbegæring

⁽⁴⁾ Heraf 1 genoptagelsesbegæring

De sager, hvor klager fra private er afsluttet ved en formalitetsafgørelse fra formanden, fordeler sig som følger:

Klagefrist overskredet	9
Ej retlig interesse	10
Ej kompetence	2
Åbenbart grundløs	4
Intet nyt	1

De sager, der blev afvist på grund af manglende retlig interesse, var alle sager, hvor omtalen i mediet ikke vedrørte klageren, eller hvor klager ikke var omtalt på en sådan måde, at pågældende fandtes at have retlig interesse.

Sagerne, hvor Pressenævnet ikke havde kompetence til at afgøre sagen, drejede sig om en sag, hvor internetmediet ikke var anmeldt til Pressenævnet, og en sag, der vedrørte et udenlandsk medie.

D. NÆVNETS PRAKSIS

1. Principielle spørgsmål

1.1. Oversættelse af offentliggørelser på fremmedsprog

Pressenævnet stiller som udgangspunkt ikke krav om oversættelse af offentliggørelser på norsk, svensk, engelsk eller tysk. Hvis der er tale om andre sprog, skal der foreligge en oversættelse til dansk. Er der enighed mellem klageren og mediet om en oversættelse, lægges den til grund. I tilfælde af uenighed søges det præciseret, hvilke punkter i oversættelsen uenigheden angår.

Vedrører uenigheden centrale punkter i oversættelsen, har det hidtil været nævnets praksis, at klageren måtte fremskaffe en autoriseret oversættelse af punkterne. Hvis klager ikke havde midler til at fremskaffe en autoriseret oversættelse, betød det, at nævnet ikke kunne tage stilling til de punkter, hvor der var uenighed om oversættelsen. Det indebar, at en klager, der ikke havde midler til at bekoste oversættelsen, ikke kunne få sin klage behandlet, hvilket var i strid med hensigten om at skabe en nem og billig klageordning.

Pressenævnet har derfor besluttet en forsøgsordning, hvorefter nævnet vil bekoste oversættelse i det omfang, der er uenighed. Der er fastsat en økonomisk ramme for de udgifter til oversættelser, som nævnet vil afholde, men da det er sjældent, at nævnet modtager klager over offentliggørelser på fremmedsprog, forventes rammen at være tilstrækkelig til at dække de tilfælde, der opstår.

Spørgsmålet om oversættelse blev berørt i sag 2004-6-80. Et trossamfund klagede over en udsendelse i en lokalradio. I udsendelsen, der var på urdu, blev der bragt et interview med en person, der udtalte sig kritisk om trossamfundet og dets medlemmer. Lokalradioen oplyste over for nævnet, at man ikke havde ressourcer til at udarbejde en oversættelse af udsendelsen. Trossamfundet fremkom herefter med en oversættelse, som lokalradioen med undtagelse af to mindre væsentlige punkter erklærede sig enig i, og nævnet lagde herefter oversættelsen til grund ved behandlingen af klagen.

Sagen er omtalt nedenfor under punkt 2.1.

1.2. Elektroniske debatfora

Inden for de seneste år er der sket udbredelse af elektroniske debatfora, hvor udefrakommende kan skrive uredigerede debatindlæg. Det kan enten være "rene" debatfora eller debatfora, der er knyttet til en hjemmeside med redigeret nyhedsformidling. Det sker undertiden, at brugere på debatsiden fremkommer med udtalelser, der er injurierende eller på anden måde krænkende. I visse tilfælde har medierne helt eller delvist fjernet sådanne indlæg fra debatsiderne, men undertiden har indlæggene givet anledning til klage til Pressenævnet.

Det er Pressenævnets opfattelse, at debatsider, hvor udefrakommende kan skrive uredigerede debatindlæg, ikke er omfattet af medieansvarsloven, idet der ikke er tale om redigeret envejskommunikation. Pressenævnet vil derfor i sådanne tilfælde afvise en klage over indlæg på debatsiden. I tilfælde, hvor et debatforum er knyttet til en hjemmeside med redigeret nyhedsformidling, gælder dette kun indlæg på selve debatsiden, idet den redaktionelle del af hjemmesiden er omfattet af medieansvarsloven. At en redaktionel medarbejder på egen hånd skriver indlæg til debatsiden, kan efter nævnets opfattelse ikke føre til en anden vurdering af debatsiden.

Foretagender, der periodisk udbreder nyhedsformidling, som kan sidestilles med de periodiske skrifter og tv-medier, der er omfattet af medieansvarsloven, kan frivilligt anmelde sig til Pressenævnet og er da omfattet af loven, jf. medieansvarslovens § 8, stk. 1, og § 1, nr. 3. Denne mulighed anvendes også af internetmedier, der driver debatfora. Ved modtagelsen af anmeldelsen undersøger nævnet ikke, om foretagendet alene driver et debatforum, der efter virksomhedens karakter ikke er omfattet af loven, og nævnet registrerer således anmeldelserne uden at foretage prøvelse af, om betingelserne for anmeldelse er opfyldt, hvilket anmelderen får besked om, når nævnet bekræfter anmeldelsen. Nævnet vil fortsat følge denne praksis.

1.3. Mediernes anvendelse af "appetitvækkere" i læserbrevsdebatten

Det forekommer, at et trykt medie bringer et læserbrev i komprimeret form med en henvisning til mediets hjemmeside, hvor læserbrevet kan læses i sin helhed. Det komprimerede læserbrev kan karakteriseres som en "appetitvækker" eller en "teaser". Fremgangsmåden kan rejse spørgsmål om forvanskning af læserbrevet. Der er tale om en fremgangsmåde, som flere medier har benyttet, f.eks. fagbladet "Journalisten", der udgives af Dansk Journalistforbund. Det er nævnets opfattelse, at medierne i stigende omfang benytter "teasers". De medier, der benytter "teasers", bør være opmærksom på, at henvisningen til hjemmesiden på tydelig vis skal angive, at læserbrevet kan læses i sin helhed på hjemmesiden. Der henvises til omtalen af sag 2004-6-112 under punkt 2.1., hvor et læserbrev var bragt som en "teaser".

1.4. Tv-mediers brug af tidligere optagelser i ny udsendelse

I 2003 bragte TV 2 en udsendelse, hvori en kvinde berettede om drabene på sin kæreste og dennes moder i 1985, da hun var 14 år. Drabene blev begået af hendes far og lillebror og blev betegnet som såkaldte æresdrab. I 2004 bragte TV 2 en ny udsendelse, hvor en lang række af klippene med kvinden fra den oprindelige udsendelse blev bragt på ny, og herudover blev der bragt klip med kvindens bror, der nu udtalte sig om sagen. Kvinden klagede til Pressenævnet, idet den senere udsendelse var bragt uden hendes samtykke. Hun henviste til, at hun havde indgået en aftale med produktionsselskabet bag udsendelsen om, at hun skulle forhåndsgodkende alle klip, der skulle bringes. Nævnet havde ikke mulighed for at tage stilling til, om der var indgået en aftale om, at offentliggørelse af udsendelsens optagelser – også i forbindelse med en eventuel genudsendelse – skulle godkendes af hende. Nævnet fandt, at TV 2 ikke havde tilsidesat god presseskik ved på ny at bringe optagelserne af kvinden og hendes bror. Der henvises til sag 2004-6-39, der er omtalt under punkt 2.1.

Hvis et medie ønsker at benytte en persons udtalelser på ny i en anden produktion, og forholdet ikke er omfattet af den almindelige ret til at bringe citater fra en udsendelse, må det ofte kræves, at den pågældende giver sit samtykke til den senere brug. I de tilfælde, hvor der ikke foreligger noget samtykke, må man se på, i hvilken sammenhæng og under hvilke omstændigheder, udtalelserne på ny er bragt. Er udtalelserne f.eks. bragt i en udsendelse med en helt anden vinkling end den oprindelige udsendelse, kan det ikke udelukkes, at nævnet vil udtale kritik, hvis mediet ikke har indhentet samtykke. Interviewpersonens livssituation kan være helt forandret på tidspunktet for den senere udsendelse, og det vil derfor være i overensstemmelse med god presseskik at indhente samtykke.

Det forekommer, at mediet i forbindelse med den første udsendelse indgår aftale med interviewpersonen om forhåndssamtykke til senere brug. Det bør i en sådan aftale præciseres, under hvilke omstændigheder udtalelserne på ny kan bringes. Det kan være

svært for interviewpersonen at overskue, hvilke konsekvenser aftalen kan få senere, og der bør derfor udvises varsomhed ved indgåelse af sådanne aftaler. Sagen er omtalt nedenfor under punkt 2.1. Der henvises endvidere til årsberetningen 2001 om samtykke til medvirken i dokumentarprogrammer.

1.5. Interviews med mindreårige

Pressenævnet har i tidens løb behandlet en række klager over mediernes offentliggørelse af interviews med mindreårige. Klagerne er kommet fra børnenes forældre, der over for nævnet har anført, at medierne har handlet i strid med god presseskik ved at undlade at indhente deres samtykke til offentliggørelse af interviewene.

Det er Pressenævnets holdning, at der generelt bør udvises varsomhed ved anvendelse af interviews med børn og unge mennesker. Der er et særlig hensyn at tage til den mindreårige, der udtaler sig om forhold, som vedkommende ikke kan overskue konsekvenserne af. Der er imidlertid også et hensyn at tage til den mindreåriges ytringsfrihed. Dette gælder særligt, hvor det er åbenlyst, at den mindreårige har en interessekonflikt med indehaveren af forældremyndigheden. Der er således to overordnede hensyn, nævnet må tage i betragtning ved behandlingen af en sag. Nævnet vil ved vurderingen af den konkrete sag særligt se på den mindreåriges alder og på karakteren af de udtalelser, som den mindreårige er fremkommet med. Jo yngre den mindreårige er, og jo mere private oplysningerne er, desto sværere vil det være for nævnet at frikende mediet.

Pressenævnet har i 2004 behandlet nogle sager om interviews med mindreårige.

I sag 2004-6-54 fortalte en 17-årig pige i et interview i et dagblad om, hvorledes hun havde prostitueret sig, solgt stoffer og stjålet biler. På tidspunktet for interviewet var hun efter det oplyste stoffri. I artiklen fremgik det, at hun ikke var særlig gode venner med sin far, og at kommunen og faderen ville sende hende tilbage til den efterskole, som hun netop var stukket af fra. Nævnet fandt, at bladet burde have indhentet faderens samtykke til offentliggørelsen af artiklen, der indeholdt oplysninger af meget privat karakter, og nævnet udtalte sin kritik. Et mindretal på to medlemmer ville frikende mediet, bl.a. med henvisning til, at den 17-årige selv havde henvendt sig til pressen for at få sat fokus på det forhold, at kommunen og faderen ville sende hende tilbage til efterskolen mod hendes vilje. Samme resultat nåede nævnet frem til i sag 2004-6-55, der drejede sig om et ugeblads offentliggørelse af de samme oplysninger.

I sag 2004-6-73 fremkom en 15-årig dreng i en række tv-interviews med sine synspunkter til en kommunes mulige beslutning om at flytte ham fra sin plejefamilie til en institution i Jylland. Nævnet fandt ikke grundlag for at udtale kritik af mediet, idet nævnet bl.a. henviste til, at der ikke under interviewene var fremkommet følsomme oplysninger om den 15-åriges personlige forhold.

Sagerne er omtalt nedenfor under punkt 2.1. Spørgsmålet om interviews med mindreårige er tidligere behandlet i årsberetningen 2000.

1.6. Offentliggørelse i tv/radio af samtale optaget på bånd

Pressenævnets praksis i forhold til mediernes anvendelse af skjult kamera og mikrofon er nærmere beskrevet i årsberetningerne 1997-2000. Om skjult mikrofon henvises særligt til bemærkningerne i årsberetningen 1997. Det fremgår heraf, at offentliggørelse af optagelser foretaget med skjult kamera eller skjult mikrofon som hovedregel vil være i strid med god presseskik. Det gælder dog ikke, hvis offentliggørelsen tjener en samfundsmæssig interesse, der klart overstiger hensynet til den eller de personer, der er optaget med skjult kamera/skjult mikrofon, og den fornødne journalistiske dokumentation ikke eller kun meget vanskeligt kunne skaffes på anden måde.

Nævnet behandlede i sag 2004-6-39 spørgsmålet om offentliggørelse af et telefoninterview i en radioudsendelse. Indslaget i radioen, der er en lokalradio for bøsser og lesbiske, omhandlede Vejdirektoratets øgede overvågning af rastepladser i 2003 – en overvågning, der havde til formål at forhindre homoseksuelle mænd i at dyrke sex på rastepladserne. Vinklen på indslaget i radioen var, at det ikke var korrekt, at den øgede overvågning – som oplyst af Vejdirektoratet – var foranlediget af et stigende antal klager fra brugerne af rastepladserne. I udsendelsen blev der bragt et telefoninterview med en fuldmægtig fra Vejdirektoratet om spørgsmålet. Samtalen var optaget på bånd uden medarbejderens vidende. Nævnet fastslog, at der var en samfundsmæssig interesse i en omtale af baggrunden for Vejdirektoratets øgede overvågning af rastepladserne. Nævnet fandt, at der ikke i udsendelsen var fremkommet oplysninger af en sådan betydning for sagen, at hensynet til beskyttelse af medarbejderen måtte vige for den samfundsmæssige interesse, der var knyttet til omtalen af emnet. Et medlem ville frifinde mediet med henvisning til, at fuldmægtigen – når interviewereren havde præsenteret sig som journalist – måtte være klar over, at hans udtalelser kunne blive bragt i radioen.

Sagen rejser spørgsmålet, om nævnets vurdering var blevet en anden, hvis det var en overordnet medarbejder, der var blevet interviewet. Der må utvivlsomt være videre rammer for medierne i forhold til optagelse og afspilning af telefonsamtaler med personer, der har en overordnet funktion og er vant til kontakt med pressen. Det er derfor muligt, at nævnet ville have frikendt mediet, hvis det f.eks. var Vejdirektoratets direktør eller informationschef, der var blevet interviewet.

I sagen 75/2003 kom nævnet frem til det modsatte resultat. I en tv-udsendelse blev der bragt et telefoninterview med et tidligere medlem af rockergruppen Bandidos, der efter det oplyste sandsynligvis agerede som stråmand i selskaber for forretningsfolk, der brugte selskaberne til økonomisk kriminalitet. Nævnet fandt, at der var en samfundsmæssig interesse i en omtale af det danske rockermiljøes forbindelser til erhvervslivet, og at hensynet til klager måtte vige for den samfundsmæssige interesse, der var knyttet til omtalen af emnet. Der var derfor ikke grundlag for kritik af mediet.

Sag 2004-6-39 er omtalt nedenfor under punkt 2.1, mens sag 75/2003 er omtalt i årsberetningen 2003.

1.7. Mediernes efterfølgende berigtigelse/beklagelse

Et medie skal berigtige urigtige meddelelser på eget initiativ, hvis og så snart det får kendskab til fejl af betydning. Mediets berigtigelse vil ofte være ledsaget af en beklagelse, og mediet forsøger på den måde at gøre skaden god igen. Det kan også ske, at mediet over for den omtalte part beklager offentliggørelsen af tekst eller billeder og eventuelt som et plaster på såret tilbyder et mindre beløb for de gener, som offentliggørelsen har medført. En berigtigelse og/eller beklagelse vil næppe have betydning for nævnets vurdering af, om mediet har handlet i strid med god presseskik. Derimod viser nævnets praksis, at nævnet ofte vil undlade at pålægge mediet at offentliggøre et resumé af kendelsen, når mediet ved en berigtigelse og/eller beklagelse har søgt at gøre skaden god igen. Dog kan forholdet være så groft, at efterfølgende bodsgang ikke kan redde mediet fra at skulle offentliggøre et resumé af kendelsen.

To sager fra 2004 illustrerer ovenstående. I sag 2004-6-42 blev drabet på en flyveleder omtalt i en række tv-indslag. Drabet blev begået af en mand, der mistede sin hustru og to børn i en flyulykke, der skete, mens flyvelederen havde vagt. Det blev oplyst, at flyvelederen var skyld i flyulykken, der kostede 71 mennesker livet, på trods af at der ikke forelå nogen haverirapport, der tog stilling til skyldsspørgsmålet. Det blev endvidere

oplyst, at flyvelederen efterfølgende var blevet sigtet for 71 tilfælde af uagtsomt manddrab, men det blev ikke nævnt, at flyvelederen havde erklæret sig ikke-skyldig i sigtelsen. Ca. 2 uger efter det sidste indslag bragte mediet en berigtigelse og beklagelse af oplysningerne om flyvelederens skyld, ligesom man gjorde opmærksom på, at flyvelederen havde erklæret sig ikke-skyldig i sigtelsen for uagtsomt manddrab. Nævnet udtalte kritik af mediet, men fandt ikke grundlag for at pålægge mediet at offentliggøre et resumé af kendelsen, idet mediet havde bragt en berigtigelse.

Sag 2004-6-84 drejede sig om offentliggørelsen af en overlæges billede på forsiden af et dagblad, på trods af at det mellem journalisten og overlægen var aftalt, at billedet kun måtte bringes inde i bladet. Bladet erkendte over for nævnet, at man havde begået en fejl og oplyste, at man over for overlægen havde beklaget offentliggørelsen af billedet på forsiden. Nævnet udtalte sin kritik af bladet, men undlod at pålægge mediet at offentliggøre et resumé af kendelsen under henvisning til, at offentliggørelsen beroede på en fejl, og at bladet havde beklaget fejlen over for overlægen.

Sag 8/2003 et eksempel på en sag, hvor det ikke hjalp mediet, at man hurtigt efter offentliggørelsen forsøgte at gøre skaden god igen ved at bringe et genmæle fra klager. Den 14. og 15. december 2002 omtalte et dagblad, at klageren, der var kendt fra et realityshow i tv, var blevet anholdt og sigtet for hærværk under EU-topmødet i København i 2002. Bladet havde imidlertid forvekslet klageren med en ikke offentligt kendt person med samme fornavn. Den 16. december 2002 bragte bladet klagers genmæle sammen med mediets berigtigelse og beklagelse. Nævnet fandt, at bladet inden offentliggørelsen burde have søgt oplysningerne om klagers identitet efterprøvet, og udtalte sin kritik. Uanset at bladet den 16. december havde bragt et genmæle, fandt nævnet henset til oplysningernes karakter, at bladet skulle offentliggøre et resumé af kendelsen.

Sagerne 2004-6-42 og 84 er omtalt nedenfor under punkt 2.1. Sag 8/2003 er omtalt i årsberetningen 2003.

1.8. Register for emner omtalt i årsberetningerne 1993-2004

Emne	År	Side
Agent provocateur	1998	s. 8
Anmeldelser	2001	s. 15
Annoncer og læserbreve, kontrol	1997	s. 9
Ansvarshavende redaktør for radio/tv, anmeldelse af	1995	s. 9
Artikelsierier og nævnets bedømmelsesgrundlag	2000	s. 11
Berigtigelse over for genmæle	1998	s. 10
Bestræbelser i forbindelse med forelæggelse (høring)	1995	s. 5
	1997	s. 9
Betydningen af klagers egne kraftfulde synspunkter eller særlig sprogbrug	2001	s. 17
Billedbrug/identifikation	1996	s. 6
Billedmateriale, offentliggørelse	1994	s. 5
	2000	s. 11
Båndede samtaler (skjult kamera/mikrofon)	1997	s. 10
	1998	s. 8
	1999	s. 12
	2000	s. 9

Debatindlæg, redigering af	1993	s. 7
Dokumentarprogrammer	2001	s. 12
E-mail-sagen	1999	s. 8
E-mails som "skriftlig" klage	2000	s. 8
	2002	s. 4
Efterprøvelse af oplysninger ved forelæggelse for den omtalte part	2002	s. 10
Egen drift-sager	1997	s. 5
Egen drift-sag, ingen	1999	s. 7
	2000	s. 12
	2001	s. 17
Elektroniske debatfora	2004	s. 19
Erhvervsjournalistik	1995	s. 7
Forberedelse af radio- og tv-interviews	1996	s. 5
Forelæggelse, mediernes pligt	1995	s. 5
	1997	s. 9
Forening, klage fra en ophørt	2002	s. 5
Forhåndstilkendegivelser fra kendte personer til medierne om ikke at omtale private forhold	2001	s. 15
Forretningsorden, nævnets	1993	s. 7
	1994	s. 7
	1995	s. 9
Freds- og ærekrænkelser over for ytrings- og informationsfrihed	1994	s. 6
Generelt vedr. sager om god presseetik	1994	s. 6
Genmæle	1993	s. 7
	1994	s. 7
	1996	s. 5
Genmæle over for berigtigelse	1998	s. 10
Genmæle, krav på	1999	s. 11
	2000	s. 12
Genmæle, offentliggørelse af	1993	s. 7
	1995	s. 5
	1997	s. 6
	1998	s. 6
God presseskik i straffesager		
Grænserne i læserbrevsdebatten	1999	s. 7
	2000	s. 12
Grænserne mellem forskellige typer af medier	1998	s. 9
Hvem kan indklages for nævnet	1997	s. 13
Høring (mediernes forelæggelsesforpligtelse)	1995	s. 5
	1997	s. 9
Informationsdatabaser	1993	s. 7
	1994	s. 8
Ingen sager af egen drift	1999	s. 7
	2000	s. 12
	2001	s. 17
Internet	1997	s. 14

Internetmedier	1998	s. 13
Interviews med mindreårige	2004	s. 22
Journalistisk arbejdsmetode	1993	s. 6
Kendelser, offentliggørelse af	1993	s. 7
	1995	s. 5
	1997	s. 6
	1998	s. 6
	1999	s. 10
Kendelsesresumeeer	1996	s. 5
Kildekreditering	2001	s. 11
Klage fra en ophørt forening	2002	s. 5
Klage over et medie under konkurs	2002	s. 7
Klagere	1997	s. 12
Klagerne	1998	s. 14
Klagernes baggrund, statistik	1996	s. 8
Klagevejledning, manglende	1999	s. 9
Klagevejledning, mediets pligt til at give	1996	s. 7
Kompetence	1995	s. 7
Konkurs, klage over et medie under	2002	s. 7
Kontrol af annoncer og læserbreve	1997	s. 9
Korrekt berigtigelse	2001	s. 13
Krav på genmæle	1999	s. 11
	2000	s. 12
Læserbreve m.v.	1996	s. 6
Læserbreve og annoncer, kontrol	1997	s. 9
	2000	s. 12
Manglende klagevejledning	1999	s. 9
Medieansvarsloven eller retsplejeloven	1993	s. 6
Medieansvarsloven eller straffeloven	1993	s. 5
Mediernes anvendelse af "appetitvækkere" i læserbredsdebatten	2004	s. 20
Mediernes angivelse af tredjepart som kilde	2002	s. 9
Mediernes anvendelse af citater	2002	s. 11
Mediernes behandling af for sent indkomne sager	2003	s. 20
Mediernes behandling af læserbreve	2003	s. 21
Mediernes efterfølgende berigtigelse/beklagelse	2004	s. 22
Mediernes efterprøvelse af oplysninger om personers identitet	2003	s. 22
Mediernes klagevejledning og klagefrist	2003	s. 20
Mediernes omtale af sager, der er rejst af den ene af to parter i en tvist	2003	s. 23
Mediernes offentliggørelse af oplysninger af privat karakter	2003	s. 22
Mediernes omtale af tidligere straffedomme	2003	s. 21
Mediernes redigering	2000	s. 10
Mediernes uforsigtige behandling af billedmateriale	2000	s. 11
Mediets efterfølgende beklagelse og opfølgning	2000	s. 10
Modstridende forklaringer	2003	s. 21
Navneforbud, betydning af	1997	s. 12
Non-information	1995	s. 5

Ny formand	1995	s. 10
Offentliggørelse af billedmateriale	1994	s. 5
Offentliggørelse af genmæler og nævnets kendelser	1993	s. 7
	1995	s. 5
	1997	s. 6
	1998	s. 6
	1999	s. 10
	2000	s. 8
	2002	s. 5
Offentliggørelse i tv/radio af samtale optaget på bånd	2004	s. 21
Omtale af befolkningsgruppe som "sigøjnere"	1993	s. 6
Omtale af mindreårige uden forældresamtykke	2000	s. 4
Omtale af virkelige begivenheder, personer, foreninger el.lign. i en fiktiv sammenhæng	2001	s. 16
Oplysninger af privat karakter om deltager i realityshow	2002	s. 8
Oplysninger om kendte personers privatliv	2002	s. 8
Optagelse af egen drift	1995	s. 9
Oversættelse af offentliggørelser på fremmedsprog	2004	s. 19
Partstatus	1994	s. 6
Pressenævnet – 10 år	2001	s. 5
Pressenævnets hjemmeside	1998	s. 14
	1999	s. 13
Privatlivets fred	1999	s. 5
Radio- og tv-interviews, forberedelse af	1996	s. 5
Radio- og tv-virksomhed	1996	s. 7
	1997	s. 14
Radio/tv, anmeldelse af ansvarshavende redaktør	1995	s. 9
Redigering af debatindlæg	1993	s. 7
Redigeringsfrihed	1999	s. 8
Retlig interesse	1998	s. 8
	1999	s. 5
Retsplejeloven eller medieansvarsloven	1993	s. 6
Retssag anlagt mod Pressenævnet	1999	s. 14
	2000	s. 13
	2001	s. 17
Retssag mod Pressenævnet afvist	2002	s. 4
Sagsbehandlingstid	1995	s. 7
Sanktionsmuligheder, hvis mediet fremturer	1998	s. 13
Satire	2001	s. 14
Scandinavian Star-sagen	2000	s. 5
Sigøjnere, omtale af	1993	s. 6
Skjult kamera/mikrofon	1997	s. 10
	1998	s. 8
	1999	s. 12
	2000	s. 9
"Somalier-sagen"	2002	s. 7
Statistik over klagernes baggrund	1996	s. 8
Straffeloven eller medieansvarsloven	1993	s. 5

Straffesager på grund af manglende offentliggørelse af genmæle eller af nævnets kendelser	1995	s. 6
	1996	s. 6
	1997	s. 13
	1998	s. 14
	1999	s. 9
	2000	s. 12
Straffesager, god presseskik i	1999	s. 7
Tidspunkt for offentliggørelse af en nævnskendelse	2002	s. 5
TV 3	1996	s. 7
Tv-mediers brug af tidligere optagelser i ny udsendelse	2004	s. 20

2. Resumé af væsentlige konkrete sager

2.1. Sager om presseetik

Efter medieansvarslovens § 34, stk. 1, skal massemediernes indhold og handlemåde være i overensstemmelse med god presseskik. Inden for denne retlige standard er det overladt til Pressenævnets skøn, om der i et konkret tilfælde er sket en overtrædelse af god presseskik. Skønnet er dog ikke ganske ubundet, idet udgangspunktet for det nærmere indhold af begrebet god presseskik er de vejledende regler for god presseskik, jf. nedenfor under kapitel E.

Til belysning af nævnets hidtidige praksis i henhold til medieansvarslovens § 34, stk. 1, gengives nedenfor resumeer af en række konkrete sager. Disse samt yderligere et antal klagesager kan endvidere ses på Retsinformations afgørelsesdatabase på www.retsinfo.dk. Det samme gælder de sager, der er gengivet i afsnittet om genmæle. Man kommer ind i afgørelsesdatabaseen ved at klikke på ikonerne "Retsinformation" og "Database". Herefter klikkes under "Søgeområde" på "Afgørelser" og ikonet "Søgning". Herefter står man i feltet "Feltsøgning i Afgørelser", hvor man under administrerende myndighed skriver "Pressenævnet" og under titel angiver sagsnummer. Herefter klikkes på ikonet "Søg", hvorefter man klikker på teksten "Vis Dokumentliste".

Kendelse af 29. april 2004 (sag 2004-6-42)

Danmarks Radio omtalte i en række indslag drabet på en flyveleder. Han var blevet dræbt af mand, der havde mistet sin hustru og to børn i en flyulykke, der skete, mens flyvelederen havde vagt. Det blev oplyst, at flyvelederen var "medskyldig i", "ansvarlig for" og "skyld" i en flyulykke, der kostede 71 mennesker livet, på trods af at der ikke forelå nogen haverirapport, der tog stilling til skyldsspørgsmålet. Det blev endvidere oplyst, at flyvelederen efterfølgende var blevet sigtet for 71 tilfælde af uagtsomt manddrab, men det blev ikke nævnt, at flyvelederen havde erklæret sig ikke-skyldig i sigtelsen for uagtsomt manddrab.

Svogeren til den afdøde anførte, at Danmarks Radio ved udsagnene tog stilling til skyldsspørgsmålet på et tidspunkt, hvor ansvaret for ulykken endnu ikke var placeret, idet haverirapporten ikke forelå. Danmarks Radio burde have oplyst, at flyvelederen havde nægtet sig skyldig i sigtelsen for uagtsomt manddrab. Endelig havde Danmarks Radio ved omtalen af flyvelederen undladt at vise hensyn til de pårørende, der var i chok og dyb sorg.

Danmarks Radio oplyste, at man over for svogeren havde beklaget indslagene, idet man ikke havde dækning for at udtale sig om skyldsspørgsmålet, da haverirapporten endnu ikke var offentliggjort. Man burde endvidere have oplyst, hvorledes flyvelederen stillede sig til sigtelsen for uagtsomt manddrab. Danmarks Radio bragte ca. 14 dage efter det sidste indslag en berigtigelse af forholdene.

Nævnet fandt, at der var en almen interesse knyttet til omtalen af drabet på flyvelederen, og der var derfor ikke grundlag for kritik af, at Danmarks Radio omtalte sagen. Nævnet bemærkede, at udsagnene om flyvelederens skyld i flyulykken var bragt på et tidspunkt, hvor haverirapporten ikke forelå, og hvor det i øvrigt ikke var fastslået, om flyvelederen var skyld i ulykken. Der var derfor ikke belæg for udsagnene, og nævnet udtalte sin kritik af Danmarks Radio. Danmarks Radio burde endvidere i indslagene have oplyst, at flyvelederen havde erklæret sig ikke-skyldig i sigtelsen for uagtsomt manddrab, og nævnet udtalte også kritik på dette punkt. Nævnet undlod at pålægge Danmarks Radio at offentliggøre et resumé af kendelsen, idet man havde bragt en berigtigelse af forholdene.

Kendelse af 18. august 2004 (sag 2004-6-35)

Radio Rosa bragte en omtale af Vejdirektoratets øgede overvågning af rastepladser i 2003 – en overvågning, der havde til formål at forhindre homoseksuelle mænd i at dyrke sex på rastepladserne. Vinklen på indslaget var, at det ikke var korrekt, at den øgede overvågning – som oplyst af Vejdirektoratet – var foranlediget af et stigende antal klager fra brugerne af rastepladserne. I udsendelsen blev der bragt et telefoninterview med en fuldmægtig fra Vejdirektoratet om spørgsmålet. Medarbejderen præsenterede sig som journalist over for fuldmægtigen, men samtalen var optaget på bånd uden fuldmægtigens vidende.

Vejdirektoratet klagede over, at telefonsamtalen med fuldmægtigen var blevet afspillet i udsendelsen. Fuldmægtigen blev ikke på forhånd gjort bekendt med, at samtalen blev optaget med henblik på udsendelse. Samtalen dokumenterede ikke kritisable forhold af klar samfundsmæssig interesse i Vejdirektoratet.

Radio Rosa anførte, at offentliggørelsen af samtalen var nødvendig for at dokumentere, at Vejdirektoratet ikke har orden i tingene. Det måtte være en selvfølge, at en embedsmand, der kontaktes på sit arbejde, er i stand til at udtale sig på en sådan måde, at det tåler offentliggørelse.

Nævnet fandt, at der var en samfundsmæssig interesse i en omtale af baggrunden for Vejdirektoratets øgede overvågning af rastepladserne. Nævnet fandt, at der ikke i udsendelsen var fremkommet oplysninger af en sådan betydning for sagen, at hensynet til beskyttelse af medarbejderen måtte vige for den samfundsmæssige interesse, der var knyttet til omtalen af emnet. Nævnet udtalte sin kritik. Et medlem ville frifinde mediet, idet medarbejderen – når han på direktoratets vegne indvilligede i at tale med journalisten – måtte være klar over, at han – med mindre andet var aftalt fra samtalen start – blev interviewet om sagen, og at hans udtalelser derfor kunne blive bragt helt eller delvis i mediet.

Kendelse af 18. august 2004 (2004-6-39)

TV 2 bragte i 2003 en udsendelse, hvori en kvinde berettede om drabene på sin kæreste og dennes moder i 1985, da hun var 14 år. Drabene blev begået af hendes far og lillebror og blev betegnet som "æresdrab". I 2004 bragte TV 2 en ny udsendelse, hvor en

lang række af klippene med kvinden fra den oprindelige udsendelse blev bragt på ny, og herudover blev der bragt klip med kvindens bror, der nu udtalte sig om sagen.

Kvinden anførte, at den senere udsendelse var bragt uden hendes samtykke. Hun henviste til, at hun havde indgået en aftale med produktionsselskabet bag udsendelsen om, at hun skulle forhåndsgodkende alle klip, der skulle bringes. Hendes og hendes børns liv ville være i fare, hvis broderens udtalelser blev bragt, idet han i optagelserne direkte pegede på de personer, der var ansvarlige for drabet på hendes kæreste.

TV 2 afviste, at der var en aftale mellem klager og udsendelsens tilrettelægger om, at hun skulle godkende den færdigredigerede udsendelse, inden den blev sendt, og at hun skulle give tilladelse til genudsendelse af optagelserne med hende. Optagelserne med klagers bror havde ikke tilført udsendelsen en ny vinkel. De to udsendelser omhandlede det samme emne, og optagelserne var for en stor dels vedkommende de samme.

Nævnet havde ikke mulighed for at tage stilling til, om der var indgået en aftale om, at udsendelsens optagelser – også i forbindelse med en eventuel genudsendelse – skulle godkendes af klageren. Nævnet fandt, at TV 2 ikke havde tilsidesat god presseskik ved at bringe optagelserne med klager og hendes bror, idet nævnet bemærkede, at broderens udtalelser ikke kunne anses for skadelige i forhold til klager.

Kendelse af 18. august 2004 (2004-6-58)

Politiken bragte en omtale af, at behandling med et medicinalfirmas depressionsmiddel var forbundet med øget selvmordsrisiko. I overskriften og underrubrikken hed det "Lundbeck vidste besked om øget selvmordsrisiko" og "En kvart million danskere får depressionsspillere. Alligevel har medicinalvirksomheden Lundbeck i 15 år undladt at informere om, at behandling med Cipramil er forbundet med øget selvmordsrisiko".

Medicinalfirmaet anførte, at overskriften og underrubrikken indeholdt fakta, som der ikke var dækning for i artiklen, idet læsere af overskriften fik det indtryk, at klager kendte en eksisterende selvmordsrisiko forbundet med brug af Cipramil, som man havde undladt at informere om i 15 år. Klager fandt, at bladet havde tilsidesat god presseskik, og man krævede desuden genmæle.

Bladet anførte, at der var dækning i artiklen for såvel overskrift og underrubrik, idet klager havde undladt at dele en viden, man havde haft om medicinsk behandling af depression, med danske patienter.

Nævnet fandt, at overskrift og underrubrik var egnet til at videreformidle det budskab, at man i medicinalfirmaet gennem de sidste 15 år havde haft en konkret viden om, at der var en speciel selvmordsrisiko forbundet med behandling med Cipramil, hvilket klager havde undladt at informere om. Der var ikke belæg for at antage dette, og bladet havde derfor handlet i strid med god presseskik. Klager havde samtidig krav på genmæle. Et mindretal på to medlemmer fandt, at klager var bekendt med den opfattelse, at behandlingen med depressionsmidler, herunder Cipramil, kunne øge risikoen for selvmord. Klager havde ikke oplyst herom i produktresumeeet for Cipramil eller i indlægssedler i produktet. Bladet havde ikke bragt forkerte oplysninger i overskrift og underrubrik, og der var derfor ikke grundlag for at udtale kritik af bladet eller for at give genmæle.

Kendelse af 18. august 2004 (2004-6-84)

B.T. bragte en omtale af, at en overlæge foretog indgreb på muslimske kvinder for at give dem en ny mødom. I den forbindelse blev der på forsiden bragt et billede af overlægen foran en patient, der lå på en briks.

Overlægen anførte, at hun som en betingelse for et interview med bladet havde bedt om, at hun ikke kom til at figurere på forsiden. Det lovede journalisten både mundtligt og skriftligt, men hendes billede blev alligevel bragt på forsiden.

Bladet erkendte, at man havde begået en fejl og oplyste, at man havde beklaget offentliggørelsen af billedet på forsiden over for overlægen.

Nævnet fandt, at bladet havde handlet i strid med god presseskik ved at offentliggøre billedet på forsiden. Nævnet udtalte sin kritik, men undlod at pålægge mediet at offentliggøre et resumé af kendelsen, da offentliggørelsen af billedet beroede på en fejl, og da bladet havde beklaget fejlen over for overlægen.

Kendelse af 15. september 2004 (sag 2004-6-54)

B.T. bragte et interview med en 17-årig pige, hvori hun fortalte, at hun havde prostitueret sig, solgt stoffer og stjålet biler. På tidspunktet for interviewet var hun efter det oplyste stoffri. I artiklen fremgik det, at hun ikke var særlig gode venner med sin far, og at kommunen og faderen ville sende hende tilbage til den efterskole, som hun netop var stukket af fra.

Faderen til den 17-årige anførte, at datteren i artiklen blev fremstillet på en uværdig og nedværdigende måde, idet der bl.a. blev refereret til hende som narkoman, prostitueret m.v. Da hans datter var mindreårig, og da der i artiklen blev afdækket forhold, der henhørte under privatlivets fred, burde bladet have indhentet hans samtykke til offentliggørelsen af artiklen. Han burde endvidere have haft lejlighed til at udtale sig om oplysningerne om, at datteren ikke var særlig gode venner med ham, og at han ville sende hende tilbage til efterskolen.

Bladet anførte, at sagen omhandlede en ikke uvæsentlig konflikt mellem faderen og datteren, idet der var strid om, hvorvidt datteren skulle opholde sig på efterskolen. Datteren havde en lovsikret ytringsfrihed, og et krav om samtykke fra faderens side til datterens medvirken i artiklen ville være i strid med reglerne om ytringsfrihed i grundloven og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Nævnet bemærkede indledningsvis, at det som regel vil være god presseskik, at et medie, når det vælger at beskæftige sig med børn og unge, indhenter tilladelse fra forældremyndighedsindehaveren til de medvirkende. Udgangspunktet kan dog fraviges, hvor der er tale om større børn eller unge, som har en interessekonflikt med forældremyndighedsindehaveren i forhold til det emne, mediet ønsker at belyse.

Nævnet fandt, at bladet burde have indhentet faderens samtykke til offentliggørelsen af artiklen, der indeholdt oplysninger af meget privat karakter, og nævnet udtalte sin kritik. Et mindretal på to medlemmer fandt, at bladet ikke havde tilsidesat god presseskik. De lagde vægt på, at datteren på offentliggørelsestidspunktet var 17 år, at datteren selv havde henvendt sig til pressen for at få sat fokus på det forhold, at kommunen og faderen ville sende hende tilbage til efterskolen mod hende vilje, og at datteren havde fortalt sin historie i flere medier og ikke efterfølgende havde klaget over mediernes behandling af hende. Nævnet fandt tillige, at bladet burde have forelagt faderen oplysningen om, at han ville sende datteren tilbage til efterskolen, og nævnet udtalte sin kritik.

Kendelse af 15. september 2004 (sag 2004-6-73)

TV 2 ØST bragte en række tv-interviews med en 15-årig dreng, der fremkom med sine synspunkter til en kommunes mulige beslutning om at flytte ham fra sin plejefamilie til en institution i Jylland.

Den 15-åriges mormor anførte, at interviewene var bragt uden samtykke fra den 15-åriges mor, og at TV 2 ØST udstillede hans sygdom ved at inddrage en overlæge i sagen. Sagen kom herved til at handle om personlige forhold.

TV 2 ØST anførte, at man ved beslutningen om at offentliggøre interviewene havde lagt vægt på, at interviewpersonen var 15 år gammel, velformuleret og i stand til at argumentere sammenhængende om sin tvist med kommunen. Sagen handlede ikke om den 15-åriges personlige forhold, men om, at han følte sig overhørt af kommunen. Vinklen i historien gik på, at kommunen på grund af den 15-åriges alder burde have hørt ham i sagen, og det ville derfor være absurd, hvis man ikke havde ladet ham komme til orde i indslagene.

Nævnet fandt ikke grundlag for at udtale kritik af TV 2 ØST og lagde ved afgørelsen vægt på, at interviewene med den 15-årige alene omhandlede spørgsmålet om en eventuel flytning af ham, at der ikke under interviewene fremkom følsomme oplysninger om hans personlige forhold, og at der var tale om en beslutning, som han på grund af sin alder skulle høres om.

Kendelse af 4. november 2004 (sag 2004-6-97)

Ude og Hjemme omtalte en flyulykke, hvor piloten og tre passagerer omkom. Bladet nævnte navnene på piloten, hans hustru og datter og oplyste om parrets privatadresse. Endvidere bragte bladet billeder af den afdøde, et bryllupsbillede og et billede af et afskedsbrev, som hustruen havde lagt på ulykkesstedet.

Hustruen anførte, at bladet havde tilsidesat god presseskik ved at omtale ulykken, ved at oplyse navnene på familien og privatadressen samt ved at bringe billederne.

Bladet anførte, at billederne var lagt på et offentlig tilgængeligt sted, og at bladet derfor ikke havde handlet i strid med god presseskik ved offentliggørelsen.

Nævnet bemærkede, at der er knyttet en samfundsmæssig interesse til mediernes omtale af trafik- og flyulykker og offentliggørelse af billeder i tilknytning hertil, forudsat at omtale og billeder ikke i sig selv er krænkende. Nævnet fandt ikke grundlag for at udtale kritik af omtalen af ulykken, herunder afdødes navn. Nævnet fandt endvidere, at der ikke var nogen klar almen interesse, der kunne begrunde, at bladet i artiklen oplyste navn og adresse på hustruen og datteren. Bladet havde handlet i strid med god presseskik ved at bringe oplysningerne. Et medlem fandt, at bladet ikke havde handlet i strid med god presseskik ved at nævne hustruens navn, idet oplysningen i selv ikke var krænkende og kunne medføre gener for hustruen.

Kendelse af 4. november 2004 (sag 2004-6-112)

Nordjyske Stiftstidende bragte i den trykte udgave af bladet et læserbrev i komprimeret form med en henvisning til mediets hjemmeside, hvor læserbrevet kunne læses i sin helhed.

Klageren anførte, at læserbrevet var ændret i en sådan grad i forhold til det indsendte manuskript, at der var sket en forvanskning, og at bladet herved havde handlet i strid med god presseskik.

Bladet anførte, at man har ret til at afvise eller redigere i læserindlæg. Bladet bemærkede, at læserbrevet blev bragt i sin fulde længde på bladets hjemmeside, og at man under rubrikken "På nettet" i den trykte avis havde oplyst, at der var tale om koncentration af læserbreve, hvor hele læserbrevet kunne læses på hjemmesiden.

Nævnet fandt, at klagers budskab ikke fremstod som forvansket efter den redigering, som bladet havde foretaget og bemærkede samtidig, at indlægget blev bragt i sin fulde længde på bladets hjemmeside.

Kendelse af 25. november 2004 (sag 2004-6-80)

TV-Link, der er en lokalradio, bragte et interview med en person, der udtalte sig kritisk om et trossamfund og dets medlemmer.

Trossamfundet anførte, at der i udsendelsen blev rettet anklager mod menigheden, dens grundlægger, menighedens principper og dens tilhængere. Man fandt, at udtalelserne var groft krænkende, og at der var tale om religiøs propaganda, hvor studieværten lagde gæsten ordene i munden.

TV-Link anførte, at formålet med udsendelsen var at formidle information og handlede om interviewpersonens personlige bevæggrunde for at konvertere fra Ahmadiya til Islam. Man havde ingen intention om at rette angreb mod eller skade nogen religion, og spørgsmål og svar var ikke afstemt på forhånd.

Nævnet fandt, at interviewpersonens udtalelser fremstod som hans personlige vurderinger. TV-Link havde ikke handlet i strid med god presseskik ved at bringe udtalelserne, og studieværtens udsagn indebar heller ikke en tilsidesættelse af god presseskik.

Kendelse af 25. november 2004 (sag 2004-6-99)

Ekstra Bladet bragte en række artikler om bysamfundet Hampen i Nørre Snede Kommune. Artiklerne bar overskriften "Helt ude i hampen" og underrubrikken "Danmarks fattigste: Landsbyen Hampen – håbløshedens endestation – forlader de fleste først, når de dør". I artiklen blev det blandt andet anført, at de unge ikke klarede sig så godt i skolen, havde mange sociale problemer og blev mere kriminelle end andre unge i kommunen.

To personer, der boede uden for Hampen, klagede over omtalen og anførte, at artiklerne var stærkt nedsættende og negative. En hel landsby og dens beboere blev hængt ud uden nogen form for dokumentation.

Bladet anførte, at klagerne ikke var berettigede til at klage på vegne af bysamfundet. Artiklerne var udtryk for en sædeskildring af et atypisk dansk samfund. Kilderne bestod især af offentligt ansatte på skolen og i kommunen.

Nævnet bemærkede, at artiklerne indeholdt en generel beskrivelse af bysamfundet og dets beboere, herunder byens børn og unge. Nævnet fandt, at klagerne ikke havde retlig interesse, uanset at deres barn havde aktiviteter og kammerater i Hampen.

2.2. Sager om genmæle

Reglerne om genmæle giver adgang til at korrigere oplysninger af faktisk karakter i en sag, der har været omtalt i et massemedie. Den, som oplysningerne vedrører, kan fremsætte anmodning om genmæle, og anmodningen skal altid først fremsættes til vedkommende massemedie selv. Anmodningen til mediet skal være skriftlig, og fristen er 4 uger regnet fra offentliggørelsen i mediet, jf. medieansvarslovens § 36, stk. 3. Hvis mediet afslår at bringe genmælet, eller genmælet er ufyldestående, kan sagen indbringes for Pressenævnet. Dette skal ske, senest 4 uger efter at mediets svar er kommet frem, jf. medieansvarslovens § 40, stk. 1 og stk. 2.

Mediet kan kræve, at den, der fremsætter anmodningen, selv udformer genmælet, og genmælets indhold skal i alt væsentligt være begrænset til nødvendige faktiske oplysninger, jf. medieansvarslovens § 38.

Pressenævnet har udarbejdet en vejledning, der indeholder oplysninger om betingelser for og udformning af genmæle m.v. Vejledningen kan hentes på Pressenævnets hjemmeside og kan desuden fås i nævnets sekretariat.

Til illustration af nævnets praksis refereres nedenfor enkelte af nævnets sager fra 2004. Til yderligere belysning af Pressenævnets praksis på området henvises til nævnets tidligere årsberetninger.

Kendelse af 21. januar 2004 (sag 2003-6-143):

Jyllands-Posten bragte en artikel om kvaliteten i sagsbehandlingen i landets a-kasser. Artiklen bar overskriften "Stor forskel på a-kasser" og underrubrikken "Frie Lønmodtageres A-kasse ligger i top – i bund Ingeniørernes A-kasse". I en faktaboks var Ingeniørernes A-kasse placeret i bunden i en grafik over "Bund-fem". Ingeniørernes A-kasse krævede genmæle, idet man rettelig var placeret femtesidst med samme score som den fjerde- og sjettesidste – og altså ikke allersidst som angivet i grafikken. Bladet bragte dagen efter en rettelse, hvoraf det fremgik, at Ingeniørernes A-kasse ikke – som artiklen kunne give indtryk af – klarede sig dårligst af alle a-kasser, men man klarede sig femtedårligst.

Da bladet allerede dagen efter, at artiklen blev offentliggjort, havde bragt en rettelse om den grafiske placering af klager i faktaboksen, fandt nævnet ikke, at der var grundlag for genmæle. Nævnet fandt heller ikke grundlag for særskilt genmæle i forhold til udsagnet i underrubrikken, idet dette indholdsmæssigt var identisk med den grafiske placering af klager i faktaboksen, som bladet havde bragt en rettelse i forhold til.

Kendelse af 19. februar 2004 (sag 2003-6-140):

DSB og DSB S-tog A/S anmodede Berlingske Tidende om genmæle, i anledning af en overskrift hvori det hed "Uegnede S-togførere får lov til at køre". Klager anførte, at overskriften var objektiv forkert i forhold til de faktiske forhold og til indholdet af Jernbanetilsynets rapport udarbejdet i anledning af en togulykke i Holte. Intet sted i rapporten var det anført, at flere eller alle af DSB S-togs 530 lokomotivførere var uegnede til deres arbejde.

Nævnet fandt, at overskriften alene var Berlingske Tidendes vurdering af konklusionerne i Jernbanetilsynets rapport, der blev omtalt i artiklen. Da overskriften således ikke fremstod som oplysninger af faktisk karakter, var bladet ikke forpligtet til at bringe DSB's genmæle.

Kendelse af 19. februar 2004 (sag 2004-6-7):

B.T. bragte en forside og en artikeloverskrift, hvoraf det fremgik, at bokseren Brian Nielsen havde flere domme for vold. Forsiden og overskriften blev bragt i forbindelse med en omtale af, at Brian Nielsen var blevet anholdt for at have blandet sig i anholdelsen af en ven. Klager krævede genmæle, da han ikke havde tidligere domme for vold.

Nævnet lagde til grund, at klager ikke havde flere domme for vold, og fandt, at han derfor havde krav på genmæle.

Kendelse af 29. april 2004 (sag 2003-6-144):

I en direkte transmission fra Århus Rådhus, hvor byrådet skulle vedtage budgetforslag, udtalte TV 2/Østjyllands reporter "... for der skal spares. Det er alle enige om". Enhedslisten krævede genmæle, idet der var bragt en forkert oplysning, da man ikke støttede besparelserne. Partiet var kendt for som en principalsag at gå imod besparelser og nedskæringer, der rammer den almindelige befolkning. Partiets renommé havde derfor lidt skade ved omtalen.

Nævnet fandt, at TV 2/Østjylland havde bragt en uklar oplysning. Nævnet fandt imidlertid, at udtalelsen, der kom fra en reporter i en direkte transmission fra Århus Rådhus, skulle ses i sammenhæng med indslagets øvrige oplysninger, hvoraf det blandt andet fremgik, at det var partierne på højrefløjen, der stod bag budgetforliget, og at der i øvrigt i byrådet og blandt borgerne var modstand mod besparelserne. Nævnet fandt på den baggrund ikke, at der var grundlag for genmæle.

Kendelse af 18. maj 2004 (sag 2004-6-48):

Danmarks Radio bragte i to radioudsendelser en omtale af en borger, der som regel lagde beslag på hele spørgetiden ved byrådsmøderne i Gladsaxe Kommune. Borgeren blev ikke nævnt ved navn, men blev blandt andet omtalt som "den lokale Spørge-Jørgen". Kort forinden havde Bagsværd/Søborg Bladet bragt samme historie og oplyst borgerens navn. Borgeren krævede genmæle, idet der ikke var belæg for oplysningen om, at han som regel lagde beslag på hele spørgetiden, så øvrige borgere ikke kunne få afviklet deres spørgsmål.

Nævnet fandt, at det – i hvert fald på baggrund af artiklerne i Bagsværd/Søborg Bladet – ikke kunne udelukkes, at det var muligt at identificere klager som den i indslagene omtalte person, "en bestemt person" og "Spørge-Jørgen", og at han derfor havde den fornødne retlige interesse i at klage. De faktiske oplysninger i udsendelserne – at klager i flere tilfælde havde stillet spørgsmål i spørgetiden – var imidlertid ikke egnet til at påføre ham skade af betydning og gav derfor ikke grundlag for genmæle. De vurderende udsagn i udsendelserne berettigede heller ikke klager til at kræve genmæle, da genmæle kun kan gives over for faktiske oplysninger, der er urigtige. Et medlem fandt, at klagen skulle afvises på grund af klagerens manglende retlige interesse, da han ikke var omtalt i indslagene på en sådan måde, at han kunne identificeres, selvom han inden indslagene var blevet omtalt ved navn i Bagsværd/Søborg Bladet.

Kendelse af 18. august 2004 (sag 2004-6-43/46):

Danmarks Radio bragte i programmet "Rabatten" et indslag om muligheden for at spare penge på kolesterolsænkende medicin. På Danmarks Radios hjemmeside, DR Online, blev der bragt en artikel om samme emne. I indslaget og i artiklen blev der blandt andet bragt og refereret en udtalelse fra overlæge Steen Stender om, at et bestemt billigt præparat var mindst ligeså godt som et dyrere præparat, som Pfizer ApS producerede. Pfizer krævede genmæle over for denne oplysning.

Nævnet havde ikke mulighed for at efterprøve rigtigheden af udsagnet, der var udtryk for en faglig vurdering fra Steen Stenders side, og der var derfor ikke grundlag for genmæle.

Vejledende regler for god presseskik

Grundlæggende synspunkter

Sikringen af ytringsfriheden i Danmark står i nøje forbindelse med massemediernes frie adgang til at indsamle informationer og nyheder og til at offentliggøre dem så korrekt som muligt. Den frie kommentar er en del af ytringsfrihedens udøvelse. Under varetagelse af disse opgaver bør massemediene anerkende hensynet til den enkelte borgers krav på respekt for den personlige integritet og privatlivets fred og til behovet for beskyttelse mod ubeføjet krænkelse.

Under brud på god presseskik henhører også hindring af berettiget offentliggørelse af informationer af væsentlig betydning for offentligheden, samt eftergivenhed over for udenforståendes krav om indflydelse på massemediernes indhold, hvis eftergivenheden kan medføre tvivl om massemediernes frie og uafhængige stilling. Brud på god presseskik foreligger endvidere, hvis en journalist pålægges opgaver, som er i strid med nærværende presseetiske regler.

En journalist bør ikke pålægges opgaver, der strider mod hans samvittighed eller overbevisning.

Reglerne omfatter det redaktionelle stof (tekst og billeder), som offentliggøres i den trykte periodiske presse, radio og fjernsyn samt i de øvrige massemedier.

Reglerne omfatter tillige annoncer og reklamer i den trykte periodiske presse og i de øvrige massemedier i det omfang, der ikke er fastsat særlige regler herom.

Reglerne omfatter omtalte og afbildede personer, herunder også afdøde personer, juridiske personer og lignende.

Reglernes indhold

A. Korrekte meddelelser

1. Det er massemediernes opgave at bringe korrekt og hurtig information. Så langt det er muligt, bør det kontrolleres, om de oplysninger, der gives, er korrekte.
2. Kritik bør udvises over for nyhedskilderne, i særdeleshed når disses udsagn kan være farvet af personlig interesse eller skadevoldende hensigt.
3. Oplysninger, som kan være skadelige, krænkende eller virke agtelsesferringende for nogen, skal efterprøves i særlig grad, inden de bringes, først og fremmest ved forelægelse for den pågældende.
4. Angreb og svar bør, hvor det er rimeligt, bringes i sammenhæng og på samme måde.
5. Det skal gøres klart, hvad der er faktiske oplysninger, og hvad der er kommentarer.
6. Overskrifter og mellemrubrikker skal i form og indhold have dækning i den pågældende artikel eller udsendelse. Det samme gælder de såkaldte spisesedler.

7. Berigtigelse af urigtige meddelelser skal finde sted på redaktionens eget initiativ, hvis og så snart kendskab til fejl af betydning i de bragte meddelelser indgår.

Berigtigelsen skal foretages i en sådan form, at læserne, lytterne eller seerne får klar mulighed for at blive opmærksom på berigtigelsen.

B. Adfærd i strid med god presseskik

1. Meddelelser, som kan krænke privatlivets fred, skal undgås, medmindre klar almen interesse kræver offentlig omtale. Det enkelte menneske har krav på beskyttelse af sin personlige anseelse.

2. Selvmord eller selvmordsforsøg bør ikke omtales, medmindre klar almen interesse kræver eller begrundes offentlig omtale, og i så fald bør omtalen være så skånsom som mulig.

3. Ofre for forbrydelser eller ulykker skal vises det størst mulige hensyn. Det samme gælder vidner og pårørende til de implicerede. Ved indsamling og gengivelse af billedmateriale skal der vises hensynsfuldhed og takt.

4. Der bør opretholdes en klar skillelinje mellem annoncering og redaktionel tekst. Tekst og billeder foranlediget af direkte eller indirekte merkantile interesser bør kun bringes, hvis et klart journalistisk kriterium taler for offentliggørelse.

5. Andres tillid må ikke misbruges. Der bør vises særligt hensyn over for personer, som ikke kan ventes at være klar over virkningerne af deres udtalelser. Andres følelser, uvidenhed eller svigtende herredømme bør ikke misbruges.

C. Retsreportage

1. De under A og B anførte almindelige presseetiske regler gælder også for retsreportagen.

2. Reglerne for retsreportagen gælder også sagernes forberedelse, herunder straffesagers behandling hos politi og anklagemyndighed.

3. Retsreportagen bør være objektiv. På ethvert stadium af sagernes forberedelse og ved behandlingen i retten bør journalisten tilstræbe en kvalitativ ligelig gengivelse af parternes - i straffesager anklagemyndighedens og forsvarets - synspunkter.

En omtale af en straffesag bør følges op med et referat af sagens afslutning, hvad enten denne finder sted i form af tiltalefrafald, frifindelse eller domfældelse.

4. Det bør undgås at nævne personers slægtsforhold, stilling, race, nationalitet, trosbekendelse eller organisationsforhold, medmindre dette direkte har med sagen at gøre.

5. Så længe en straffesag ikke er endeligt afgjort eller bortfaldet, må der ikke offentliggøres meddelelser, der kan lægge hindringer i vejen for sagens opklaring, eller tilkendegivelser om, at en sigtet eller tiltalt er skyldig. Ved omtale af en straffesag skal det klart fremgå, om sigtede/tiltalte har erklæret sig skyldig eller ikke-skyldig.

6. Der skal i videst muligt omfang følges en klar saglig linje ved afgørelsen af, hvilke sager der omtales, og hvilke tilfælde navne på de implicerede nævnes. En sigtets eller tiltalts navn eller anden identificering bør udelades, når ingen almen interesse taler for at offentliggøre navnet.

7. Der skal iagttages varsomhed med meddelelser om, at politianmeldelse er indgivet mod en navngiven person. Meddelelse herom bør som regel ikke bringes, før anmeldelse har medført indgriben fra politiets eller anklagemyndighedens side.

Dette gælder dog ikke, hvis det anmeldte forhold i forvejen er kendt i videre kredse eller har væsentlig almen interesse, eller det efter de foreliggende omstændigheder må antages, at anmeldelsen er solidt underbygget.

8. En sigtet, tiltalt eller domfældt person bør forskånes for at få fremdraget en ham tidligere overgået straffedom, hvis den er uden betydning for de forhold, han nu er sigtet, tiltalt eller dømt for. I anden nyhedssammenhæng bør de mod en person tidligere rejste straffesager som regel ikke omtales.

TIL NOTATER

TIL NOTATER

TIL NOTATER

